

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Identifikation

Kommunetr. 481	Kommune Sydlangeland		
Kategori 3 Arkitektoniske elementer der viser en historisk/social udvikling			
Lokalitet Landområdet			
Emne Bygningstiljøer		Sted Søndenbro mejeri	
Registreringsdato forår 2002	Registrator JEJ/RM	Arkiv nr.	Løbenr. 32

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Sammenfatning

Kommunenr. 481,	Kommune Sydlangeland	
Emne Bygningsmiljøer		Sted Søndenbro mejeri

Ved industrialisering i 1870'erne forbedredes det mejeritekniske udstyr betydeligt. I 1880'erne udbredtes andelsbevægelsen hastigt inden for mejerisektoren. Også på Langeland slog gårdmænd sig sammen og oprettede mejerier i landsbyerne, eller der anlagdes mejerier på privat initiativ. Ved centralisering af produktionen fra 1960'erne er alle disse små landsbymejerier nedlagt og bygningerne forsvundet eller overgået til anden brug. Søndenbro mejeri et et godt eksempel på mejeribyggeriet fra slutningen af 1880'erne.

Med sin homogene arkitektur og sit dominerende og velproportionerede hovedhus står Søndenbro Mejeri som et spændende og helstøbt anlæg.

Mejeriet er bygningsfredet.

Søndenbro Mejeri står markant og dominerende med sit fremspringende midterparti mod Fogedgade.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

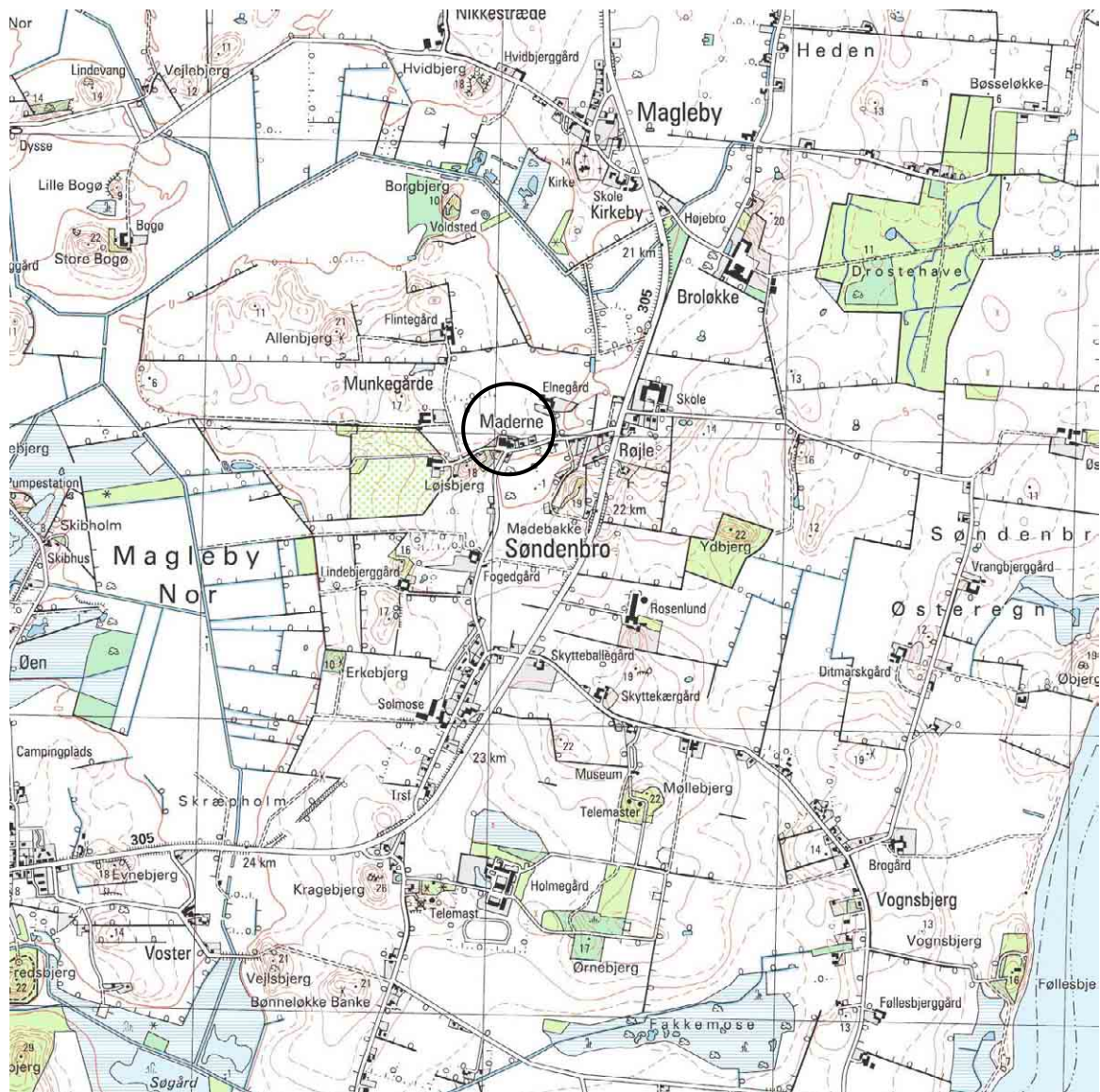
Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Naturgrundlag

Kommunenumr. 481	Kommune Sydlangeland	
Emne Bygningsmiljøer		Sted Søndenbro mejeri

Magleby sogn er jævnt bakket med mange kuplede hatbakker, hvoraf Fakkebjerg på 36 m er den højeste. Større lavninger med stenfrit, senglaciært ler findes flere steder. Søndenbro ligger på en udløbende rygning af øen med mange hatbakker. Den omgives af Magleby Nor i vest og lave områder mod øst.

Mejeriet er beliggende i byens nordlige del.

kortudsnit i mål 1:25.000

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Kulturhistorie

Kommunenr. 481	Kommune Sydlangeland
Emne Bygningsmiljøer	Sted Søndenbro mejeri

Fra 1700-årene oprettedes en del mejerigårde, først og fremmest under grevskabet Langeland, men hollænderier (efter behandlingsteknikkens oprindelsessted) fandtes også på Nedergård og Fårevejle. Produkterne afsattes formentlig både på øen og i København, der med sine godt 100.000 indbyggere ved år 1800 trak fødevarer til sig fra store dele af det østlige Danmark.

I 1870'erne forbedredes det mejeritekniske udstyr betydeligt. Samtidig måtte det danske landbrug omlægge produktionen fra korn til animalsk drift og forædling, fordi billigt korn fra USA og østlandene udkonkurrerede den hjemlige produktion. I 1880'erne udbredtes andelsbevægelsen hastigt inden for mejerisektoren. Også på Langeland slog gårdmænd sig sammen og oprettede mejerier i landsbyerne, eller der anlagdes mejerier på privat initiativ. Ved centralisering af produktionen fra 1960'erne er næsten alle disse små landsbymejerier nedlagt og bygningerne forsvundet eller overgået til anden brug.

Søndenbro mejeri er et godt eksempel på mejeribyggeriet fra slutningen af 1880'erne.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Arkitektur og bebyggelse

Kommunenr. 481	Kommune Sydlangeland	
Emne Bygningsmiljøer		Sted Søndenbro mejeri

Søndenbro Mejeri udgør et kompleks af produktionsbygninger og bestyrerbolig. De er alle hvidpudsede og har røde vingetegl på taget.

Hovedhuset med den centrale mejerihal ligger med front mod Fogedgade, som løber lige op mod mejeriet fra syd. Centralhallen fremstår i facaden som en stor helvalmet 4-fags midtrisalit med høje klassicistiske vinduer.

Med sin homogene arkitektur og sit dominerende og velproportionerede hovedhus står Søndenbro Mejeri som et spændende og helstøbt anlæg.

Mejeriet er bygningsfredet.

Hovedhuset med den centrale mejerihal.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Søndebro Mejeri udgør et kompleks af produktionsbygninger og bestyrerbolig.